
Z kraju i ze świata • From the Country and from the World

Specjalizacyjne Podyplomowe Studium Surdologopedii

Z inicjatywy towarzystw logopedycznych i Kolegium Logopedycznego został ujęty w Klasyfikacji Zawodów i Specjalności zawód logopedy (jako grupa zawodowa). Jednocześnie ustalono trzy specjalności logopedyczne: logopedię ogólną, neurologopedię i surdologopedię. Wprowadzenie nowych specjalności wiąże się ze zmianami kształcenia logopedów. Dotychczasowy system dwuletniego podyplomowego kształcenia zawodowego oraz pięcioletni dzienny system studiów logopedycznych pozwolą na uzyskanie specjalności logopeda – logopedia ogólna. Pozostałe specjalności – neurologopedia i surdologopedia wiązą się z dodatkowym kształceniem podyplomowym na bazie jednego z dwóch wyżej wymienionych.

Według rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie Klasyfikacji Zawodów i Specjalności (Dz. Ust. Nr 48/1995) surdologopeda prowadzi badania i działania praktyczne w zakresie diagnozy, profilaktyki i terapii logopedycznej osób z uszkodzonym słuchem i sprawuje opiekę nad kształtowaniem i doskonaleniem postaw komunikacyjnych dzieci z uszkodzonym narządem słuchu. Jego działania obejmują:

- badania i analizowanie czynników wpływających na tempo i jakość opanowania mowy przez dzieci z uszkodzonym słuchem;
- ukierunkowanie pracowników służby zdrowia na wczesne wykrywanie uszkodzeń słuchu;
- diagnozowanie postaw i zachowań komunikacyjnych dzieci z uszkodzonym słuchem;
- działania profilaktyczne celem wyeliminowania czynników doprowadzających do uszkodzenia słuchu;
- terapię logopedyczną dzieci i młodzieży z uszkodzonym słuchem;
- współpracę z psychologami w celu ograniczenia negatywnych postaw psychicznych na przyjmowanie określonych postaw komunikacyjnych;
- opracowywanie ekspertyz, raportów i referatów naukowych;
- prowadzenie dokumentacji badań, diagnoz, profilaktyki i działalności terapeutycznej;
- utrzymywanie kontaktów z rodzinami dzieci i młodzieży z uszkodzonym słuchem;
- dbałość o właściwy dobór placówki oświatowej dla dziecka z uszkodzonym słuchem;
- dbałość o zapewnienie dzieciom z uszkodzonym słuchem aparatów słuchowych;
- współpracę z poradniami Polskiego Związku Głuchych;
- kształtowanie u rodziców (opiekunów) dzieci i młodzieży z uszkodzonym słuchem właściwych postaw i zachowań.

Przystępując do realizacji postulatu kształcenia logopedów w zakresie specjalności surdologopedycznej, zostało powołane pierwsze w Polsce Specjalizacyjne Studium Surdologopedii.

Powstało ono z inicjatywy prof. dr. hab. n. hum. Stanisława Grabiasa – kierownika Zakładu Logopedii i Językoznawstwa Stosowanego Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie i prof. dr. hab. n. med. Henryka Skarżyńskiego – dyrektora Instytutu Fizjologii i Patologii Słuchu w Warszawie. Porozumienie w sprawie powołania Studium podpisał rektor UMCS prof. dr hab. Kazimierz Goebel i dyrektor IFPS prof. dr hab. Henryk Skarżyński.

Program Studium obejmuje następujący zakres zagadnień:

Przedmiot	Wykłady	Ćwiczenia	Ogółem
Komunikacja językowa	10	5	15
Audiologia kliniczna	5	5	10
Terapia rodziny	5	5	10
Surdopsychologia	5	5	10
Fonetyka akustyczna	5	5	10
Programowanie języka	5	5	10
Dyslalia audiogenna	5	5	10
Audioprotetyka		10	10
Metody audytywno-werbalne	10	20	30
Metody nauki czytania z ust	10	20	30
Rehabilitacja osób z implantami	5	10	15
Daktylografia		10	10
Podstawy języka migowego	5	10	15
Totalna komunikacja	5	5	10
Nauka czytania i pisanie	5	5	10
Zaburzenia głosu	5	5	10
Praktyka logopedyczna		25	25
Seminarium		10	10
O g ó ł e m	85	165	250

Studium jest jednoroczne i kończy się pracą dyplomową. Liczba miejsc jest ograniczona. Pierwszy rocznik Specjalizacyjnego Studium Surdologopedii rozpoczął zajęcia we wrześniu 1998 r. Rekrutację prowadził Zakład Logopedii UMCS w Lublinie (20-038 Lublin, ul. Weteranów 18, tel. 081/537-54-15 oraz Instytut Fizjologii i Patologii Słuchu w Warszawie (01-943 Warszawa, ul. Pstrowskiego 1).

Wiemy, że najdotkliwszym skutkiem wczesnego głębokiego uszkodzenia słuchu jest brak lub ograniczenie rozwoju językowego, co objawia się przede wszystkim deficytem umiejętności komunikacyjnych i poznawczych u dziecka. Przewycięzaniu tych trudności poświęcono szczególną uwagę w ramach zajęć prowadzonych przez wykładowców z Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Instytutu Fizjologii i Patologii Słuchu w Warszawie, Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Krakowie, Wyższej Szkoły Pedagogiki Specjalnej w Warszawie, Uniwersytetu Warszawskiego, Akademii Medycznej w Warszawie, Wyższej Szkoły Pedagogicznej i Rolniczej w Siedlcach, a także przez wybitnych praktyków z poradni warszawskich. Odbłyły się również wykłady na zaproszenie gości krajowych i zagranicznych.

4 września br., po rocznych zajęciach, obejmujących 85 godzin wykładów i 165 godzin ćwiczeń, uczestnicy pierwszego rocznika Studium przedstawili prace dyplomowe i złożyli końcowy egzamin. Możemy zatem przedstawić dyplomowanych specjalistów – surdologopedów. Są to następujące osoby:

mgr Katarzyna Bartkiewicz-Godoń, Warszawa;
mgr Grażyna Barwnik, Gorzów Wlkp.;
mgr Barbara Bednarska, Gdańsk;
mgr Agnieszka Dłużniewska, Płock;
mgr Monika Grabowska-Prystawko, Warszawa;

mgr Danuta Grzesiak, Sandomierz;
mgr Monika Kałucka-Bieniek, Tarnobrzeg;
mgr Małgorzata Kościuszko, Nowy Sącz;
mgr Marianna Krawiec, Radom;
mgr Renata Kromczyk, Bielsko-Biała;
mgr Jolanta Kubiak, Gorzów Wlkp.;
mgr Helena Liwo, Gdańsk;
mgr Magdalena Magierska, Poznań;
mgr Alicja Monarszyńska, Piła;
mgr Ewa Muzyka, Lublin;
mgr Teresa Patycka, Gorzów Wlkp.;
mgr Anna Szyda, Mielno;
mgr Anita Trochymiuk, Lublin.

Mamy nadzieję, iż rozpoczęliśmy proces przygotowania specjalistycznej kadry, która będzie wprowadzała coraz efektywniejsze metody terapii i edukacji. Pozwoli to na wdrożenie programu wczesnego wychowania słuchowego i wczesnej rehabilitacji dzieci z prelingwalnymi uszkodzeniami narządu słuchu, u których odpowiednio wcześniej rozpoznano wadę słuchu, postawiono właściwą diagnozę i dobrano aparaty słuchowe.

Zdzisław M. Kurkowski
UMCS, IFPS